

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **H. L. N.**, zast. Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem, se sídlem náměstí 28. října 1898/9, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 2. 2020, č. j. OAM-486/LE-VL17-HA08-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 1. 2021, č. j. 62 Az 10/2020 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud shora označeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto tak, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které uvedl, že v jeho případě existují důvody pro udělení humanitárního azylu. Tímto důvodem není obecně tíživá ekonomická situace v zemi původu, ale skutečnost, že stěžovatel není schopen v zemi původu obstarat dostatečnou obživu pro sebe a svoji rodinu, neboť pro možnost získání zaměstnání je nutné disponovat peněžními prostředky, nebo osobními kontakty, které by mu zajistily protekci. Udělení mezinárodní ochrany coby legalizace pobytu stěžovatele je pouze prostředkem k dosažení cíle žádosti, kterým je zabránění nucenému návratu do vlasti, kde by stěžovatel nebyl schopen nadále živit sebe a svoji rodinu, která je na jeho příjmech z České republiky závislá. Nelze tak uzavřít, že jediným důvodem podání žádosti je pouze legalizace pobytu stěžovatele na území České republiky, když stěžovatel již nemohl využít jiných institutů, které poskytuje zákon o

pobytu cizinců. Kasační stížnost je přijatelná, neboť každý případ je nutno posuzovat individuálně a ne žádostem nevyhovět s prostým poukazem na to, že nebyla podána bezprostředně po příjezdu do České republiky. Právě u osob, které zde před podáním žádosti o mezinárodní ochranu pobývaly na základě institutů zákona o pobytu cizinců, je přitom přirozené, že po tuto dobu zde potřeba mezinárodní ochrany nebyla; opožděnost podané žádosti o mezinárodní ochranu by tedy neměla tyto osoby *a priori* diskvalifikovat. Nebezpečným důsledkem takového plošného posuzování žádostí je, že i osobám, které splňují předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany, tato nebude udělena, a to pouze na základě předchozího stavu.

[3] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti a dále uvedl, že se krajský soud zabýval věcí pečlivě a rozhodl podle zákona a v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[4] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[5] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. ve znění účinném do 31. 1. 2021 Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[6] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[7] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[8] Pokud jde o důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, zákonodárce zde při úpravě podmínek pro udělení humanitárního azylu zvolil kombinaci neurčitého právního pojmu „*případ hodný zvláštního zřetele*“ a následného správního uvážení (viz např. rozsudky NSS ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS, a ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 - 27, č. 3200/2015 Sb. NSS). Na jeho udělení přitom není právní nárok (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Smysl humanitárního azylu spočívá v tom, že rozhodující správní orgán má možnost poskytnout azyl i v situacích, na něž důvody uvedené v § 12 a § 13 zákona o azylu nedopadají. Správní orgán tak může reagovat na takové situace, které v době přijímání zákona o azylu nebyly jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu předvídatelné a v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout (viz rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).

[9] Případem hodným zvláštního zřetele však rozhodně nejsou ekonomické důvody takového charakteru, jež uváděl stěžovatel. Stěžovatel je dospělý, ekonomicky aktivní muž, který netrpí žádnou závažnou nemocí, v důsledku které by bylo namístě hodnotit jeho situaci jako případ hodný zvláštního zřetele. Na území České republiky nemá žádné rodinné příslušníky a z obsahu správního spisu je evidentní, že důvodem žádosti o mezinárodní ochranu byla pouhá snaha o legalizaci pobytu stěžovatele. Sám uvedl, že zde od roku 2017 pobývá bez pobytového oprávnění a žádost o mezinárodní ochranu podal výhradně z ekonomických důvodů, konkrétně proto, že zde chce pracovat a zajistit tak obživu pro svoji rodinu žijící ve Vietnamu a splatit svůj dluh bance, která mu vzala dům. Jako další důvod pro podání žádosti o mezinárodní ochranu přitom stěžovatel výslovně uvedl, že nechce být vyhoštěn. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu přitom ekonomické důvody samy o sobě nejsou považovány za důvody azylově relevantní (srov. rozsudky NSS ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, či ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 - 64). Za azylově relevantní pak už vůbec nemůže být považován motiv stěžovatele vyhnout se hrozícímu vyhoštění (srov. např. rozsudek NSS ze dne 19. 2. 2019, č. j. 8 Azs 283/2018 - 35).

[10] Polemika stěžovatele ohledně důvodů podání jeho žádosti o mezinárodní ochranu, které dle jeho slov nesměřují do tíživé ekonomické situace v zemi původu, nemůže přitom zvrátit závěr, že žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu byla podána výhradně za účelem legalizace jeho pobytu z ekonomických pohnutek, což ostatně stěžovatel sám přiznává. Je přitom nutno opětovně zdůraznit, že Nejvyšší správní soud dlouhodobě odmítá snahu o legalizaci pobytu cizince prostřednictvím institutů azylového práva (viz např. rozsudky NSS ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, č. 397/2004 Sb. NSS a další). Například v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94, kasační soud v souvislosti s nastíněnou otázkou konstatoval, že „[a]zylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají

odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na „složitost mechanismů“, které tento upravuje“ (podtržení doplněno).

[11] Ačkoli má Nejvyšší správní soud pochopení pro často tíživé ekonomické podmínky, které panují v zemi původu stěžovatele, tyto samy o sobě nemohou zapříčinit udělení jakýchkoli forem mezinárodní ochrany v České republice, jak vyplývá z výše přdestřené judikatury kasačního soudu. Pokud se chtěl stěžovatel zdržovat na území České republiky za účelem výdělečné činnosti, měl k tomu využít standardních institutů, které k tomuto účelu český právní řád prostřednictvím zákona o pobytu cizinců upravuje, a nikoli tyto instituty obcházet prostřednictvím účelové žádosti o mezinárodní ochranu. Krajský soud tedy dospěl ke správnému závěru, že za situace, kdy jediným motivem žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu je legalizace jeho pobytu, mu nenáleží žádná z forem mezinárodní ochrany ve smyslu zákona o azylu.

[12] Jelikož žalobce neměl v řízení o kasační stížnosti úspěch a žalovanému nevznikly náklady přesahující náklady jeho běžné úřední činnosti, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. září 2021

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu